بەکورتی\ بەشی 3: پووچیی، خەریکە داگیرماندەکات.. ئازاد حەمە

گشت ئامانجی ئەم بابەتە کورتە ڕووبەڕووبوونەوەی پرسی پووچیی و گەڕانە بەدوای دەرچەیەک بۆ هاتنەدەرەوە لێی.هاوکات لێرە پووچیی لە دیدی بیرکارییەوە باسناکرێت،چونکە گفتوگۆی بیرکاریانەی پووچAbsurd ئاڕاستەی قسەکانمان بەرەو شوێنێکیتر دەبات.
دەستەواژەی پووچییAbsurdity یەکێکە لەو دەستەواژە مشتومڕئامێزانەی ڕاڤەی فەلسەفیی و وێژەیی/هونەریی و بیرکاریی زۆری بۆکراوە. پووچیی لەڕووی چەمکییەوە بەرەوناو فەلسەفە، شانۆ و هونەرمان دەبات و لینکێکی هزریشی لەگەڵ هیچگەرایيدا هەیە. ئەڵبەتە بیانووی جۆراوجۆریش سەبارەت بە دروستی و نادروستی چییەتی پووچیی لەئارادان.هەربۆیە پووچیی ڕووبەڕووماندەکاتەوە لەگەڵ چەمکگەلێکی زۆر، لەوانە مەرگ. بۆ پووچیی گەر مەرگ بێمانایی بێت، ئەوا گەڕان بەدوای مانا بێمانایە. بەواتایەکیتر،مرۆڤ تاکە بوونەوەرە لە پووچیی دەکۆڵێتەوە، کە ئەوەش بەرەو بیرکردنەوەی دەبات لە مانای بوون و بەهاکان. تەنانەت ئازادی و یاخیبوونیش. گفتوگۆی پووچیی بابەتی یەزدانیش دێنێتەپێشەوە،چونکە ئەو دەتوانێت بوون و نەبوونی مانای ژیان، یان بوونمان دەستنیشانبکات. ئەوەش،کە بوون بێمانایە و ئێمە مانای دەدەینێ لە دیدی فەلسەفییەوە بەرەو دەرهاویشتەی جۆراوجۆرماندەبات. خودی پووچیی بابەتی نامۆبوونیش دەوروژێنێت. لەناو نامۆبووندا مرۆڤ دەگەڕێت. مرۆڤی نامۆ مرۆڤێکی پووچگەرا نییە. مرۆڤی نامۆ پووچیی دەگەڕێت بۆ بەها و سود و مانا. بەمجۆرە، لەناو نامۆبووندا پرسیارە نوێیەکان لەدایکدەبن.
پووچ، کە بێمانایە، لەبەرئەوەیە، کە لە خودی خۆیدا هەڵگری مانا نییە. شتێک،کە پووچبێت دوورە لە مانادانەوە، کە پووچ پەسەندبکرێت واتە بێمانا و بێهودە پەسەنددەکرێت. ئەمەش ناماقوڵ و نالۆژیکییە. ئەمە،کە لە مانای گەردوون نەگەین واتە گەردوون پووچە؟هەڵەکە، یان کەموکوڕییەکە لە عەقڵی ئێمەدایە،کە پەیبە گەردوون نابەین، یان لە خودی گەردووندایە، کە ماهیەتێکی پووچیی هەیە؟لێرەدا بەگەڕانەوەمان بۆ کامۆ،ئەندازیاری بیری پووچیی،دەڵێن:"پووچیی ئەو هەستەیە، کە مرۆڤ تووشی دەبێت کاتێک ڕووبەڕووی نەبوونی مانا دەبێتەوە لە گەردووندا، ئەو دەرکە بەئازارەش،کە دایدەبێت لە

جیهان”.

ئەوەی وترا بەرەو ئەو تێگەیشتنەمان دەبات، کە بپرسین: پووچیی چۆن دێت؟کێ لە هاتنی بەرپرسیارە؟؟داکۆکیکردن لە پووچی هەڵەیە،هەڵەشە لە خودی پووچی حاڵینەبین. پارادۆکەسەکە لەوێدایە، بۆنموونە تاکی کورد دەرک بەوەدەکات خراوەتە ناو دۆزێکی پووچەوە، وایلێکراوە لەگەڵ پووچیدا دەستلەملان بێت. چ کارەساتێکە پووچیی ببێتە ئامانج! پووچیی مرۆڤی کورد دەستپێکێکی سیاسیی هەیە. لە ئەوروپا هیچگەرایی لەگەڵ هاتنی گەشەی زانستدا دەستیپێکرد، بۆ ئێمە کردەی سیاسیی هێنەری پووچییە، ژیانمانی پووچکرد. بۆهاتنەدەرەوەش لە پووچی پێویستمان بەباشترکردن و بەمرۆییکردنی ئەم کردیەیە، نەک هاتنەدەرەوە لێی. شکستە یەک لەدوای یەکە سیاسییەکانیشمان بە پووچیی□وەی لکانویین و لەناو تاریکی مێژووشدا هێشتوینەتەوە. ئەوەتا دێڕی سیاسییمان دێڕگەلێکی پووچن. لەوێ مانا بوونی نییە. ئەوەی لەبڕی مانا بوونی هەیە بێسودییە. بۆیە دەتوانین بڵێین کەسێک دێڕی پووچ گۆکات دێڕی بەتاڵی گۆکردووە.

پووچیی ئاماژەیە لەسەر پاشەکشەی بەها ڕەوشتییەکان. مانەوەی پووچیی لە کۆمەڵگەی ئێمە زیان لە ئەندێشەی سیاسیی و کۆمەڵایەتیمان دەدات. نەک هەر ئەوە، بگرە پووچیی بەڵگەشە لەسەر کێشەی بوونایی ژیانی ئێمە. واتە لە کۆمەڵگەی ئێستای ئێمە پووچیی پێویستە شانبەشانی بوونمان □اق□بکرێت و خۆڕاهێنانیش لەسەر خۆگونجاندن لەگەڵ پووچیی پووچە.ئەو خۆگونجاندنە پووچیی دەهێڵێتەوە، کە دەبوو ئامانج گۆڕینبێت بۆ دروستکردنی مانا.

کۆتا وتنمان لەم بارەیەوە ئەوەیە،کە خەریکە لە بێدەنگییا هەموو پووچیی□ک پراکتیزەدەکەین. ئەو دەمەش، کە پووچیی کۆماندەکاتەوە بێمانایی شتە هاوبەشەکەمانە. کە بێمانایی داگیرمانیکرد هیچ هیوایەک بۆژیانژیان نامێنێتەوە. بەڵام ئێمە دەبێت ژیانێکمانبوێت، ژیانێک هەڵبژێرین،کە ڕووبەڕووی شتە بێماناکان ببێتەوە، مخابن ل□ ئێستادا ژینگەیەکی سیاسیی و کۆمەڵایەتی لەبار بۆ بڵاوبوونەوە و گەشەکردنی دید و ژیانی پووچێتیی Absurdism لەئارادایە، کە دەبێت ڕێگای لێبگیرێت.

سەرنج:ڕێشەی لاتینی پووچیی بە absurdus دێت و ئەم واتایانەش لەخۆدەگرێت: بێمانایی، بێهودەیی، بێسود، پوک، نالۆژیکی، بەتاڵ، شتێک، کە لەدەرەوەی عەقڵی ساغەوە دێت.

ئازاد حەمە

پرۆفیسۆر لە فەلسەفە لە زانکۆی سلێمانی

هەژار و هۆشیـــــاریی.. نەوزاد بەندی

کارڵ مارکس ئەڵێ : هەرگیز هەژاریی شۆڕش دروست ناکات، بەڵکو هەڵگیرسێنەری شۆڕش، بریتییە لە هۆشیاریی هەژارەکان نەک هەژاریی هەژارەکان .
هەر بۆیە دیکتاتۆرەکان لە هەوڵی یەکبینە بەناوکردنەوەی هەژاریدان، شێـخ و موریـدەکانی دیوەخـانی دیکتاتۆرەکـان لە هەوڵـی ئەوەدان هەژارەکان توخنی هۆشیاریی نەکەون، یان ئەگەر لەرە ولەوە هەژارێک هۆشیـاریی چنـگ کەوتبێ، لەپـێی وون بکەن، بە جۆرێـک کە جـارێکی تـر نەیدۆزێتەوە یان شەرمی لەبێ جارێکی تر هۆشیار بێ، ئەگەر ووردتری بکەینەوە، تـــوشی پەشیمـــانیی دەکەن و لەبەردەم هەکارەکـــانی ڕاگەیاندندا بە هەژارانی هاوەڵی ئەسڵەمێنە، ئەو زۆر هەڵە بووە کاتێ هۆشیار بووە یان کاتێ دەستی بردووە بە هۆشیاریی، ئەڵێ ئەو هۆشیارییە شتێکی زۆر ترسناکە و وام زانی (ڕادیە) بووە، ڕستەی خەمگینی (وامزانی ڕادیە بووە) لە هەژارێکەوە سەرچاوەی گرتووە کاتێ لەبەردەم مایکرۆفۆنی کەناڵێکی ڕاگەیاندندا، بە چەند چرکەیەک هۆشیار ئەبێتەوە و گووتاری هۆشیاریی خۆی ڕائەگەیەنێ و جنێو بە ئاغاکان دەدات، هەر دوای ئەو لەدوانەی، بە هەر ڕێکارێک بێت وای لێدەکەن پەشیمان بێتەوە و بڵێت ئەو ئاغایانە زۆر دڵسۆز و مرۆڤ دۆست و نیشتمانپەروەرن و پەشیمانم لەو هۆشیارییە نەعلەتییەی کە ڕیشی گرتووم ، چووزانم ئەو کفرەم دەدرێتە پەخشی تی ڤی، وامزانی کەناڵەی ڕادیە بووە، چونکە بە حیسابی ئەو، ڕادیە ئێستا هیچ کەسێک گوێی لێ ناگرێ!
ئەم کار و کاردانەوە و تێکشکانە، لە جیاتی هەڵوەستی توند لەناو هەژاراندا دروست بکات، ئەبێ بە ترێندی تۆڕە کۆمەڵایەتییەکان و نـــوکتە وپێکەنینـــی لێ دروســـت دەکـــرێ ، بە جۆرێـــک لەدوای ئەو هەر پریشکێکی هۆشیاریی، تەمبێکردن و لەدوانی تۆبەکردن و پەشیمانیی بە دوادادێت، ئیتر زۆرینەی هەژارە ناهۆشیارەکانیش بە پێکەنینەوە پێی دەڵێن ڕادیە بوو!
زاراوەیەکی وا ، پێش هەموو شتێک ئەتککردن و سەرتاشین و خەڵەی و دەکردنە بەسەر هۆشیارییدا، لە بەرامبەردا هەموو هەژاران پەرێزی

خۆیان لە نەفرەتی هۆشیاربوون پاک دەکەنەوە و ئەڵێن: ڕادیۆ بوو !
، پێدەک□ن و دووباره و سەد بارەی دەکەنەوە. دیاردەیەکی لەم
جۆرە، درێژکراوەی ئەو پەندەیە (خوا غەزەب لە بزن بگرێ، نانی
شوان ئەخوات) بە شێوەیەک ئەبێ بزن تەنها گیا بخوات، شوانیش نان
وکەرە وگۆشتی بزنەکان حەڵاڵی خۆیەتی، کار ئەگاتە ئەوەی بزنێک هەر
لە نانی شوانەکەیش نزیک بێتەوە ، یەکسەر بزنەکانی هاوڕێی بە
پێکەنین و گاڵتە جاڕییەوە پێی دەڵێن : دەی خێرا بڵێ ڕادیۆ بوو .
بە مەزەندەی خۆم ئەم دیاردەیە وەک تیۆرەکەی بافیۆفی لێدێت، واتا
ئیتر پێۆیست ناکا کاربەدەستەکان تەمێی کەسانێک بکەن کە دەمیان بۆ
هۆشیاری بردووە، بەڵکو خۆیان بە بێ فشار و ئاگادار کردنەوە، لە
ماوەی کەمتر لە 24کاژێردا،پەشیمانیی بە لغاوەیاندا دێتە خوارەوە
و ل□ بەردەم هەموو کەناڵەکانی ڕاگەیاندندا ئەڵێن: هەڵە بووین و
نەخۆش بووین یان تووڕە بووین و ئەوەی وتوومانە دوورە لەڕاستیەوە
و ڕادیۆ بووە!
خۆ ئەگەر خۆیشی ئەوە نەڵێت، هەزاران ه□زار لێی دێنە دەنگ و پێی
دەڵێن: دەی خێرا بڵێ ڕادیۆ بوو ! واتا هۆشیاریی ئەبێتە بابەتێک
بۆ پێکەنین و هەمووانیش ئازادن چەندێک پێبک□ن، تیایاندایە
ئەوەندە پێدەکەنێ هیچ شتێک لە دڵیدا نامێنێ، ئیتر ئەوەی ئەبێتە
کۆلکەی هاوبەشی نێوان شوان و بزنەکان، پێکەنینە بە هۆشیاریی،
واتا کردنی نزیککەوتنەوە لە هۆشیاریی بە سوکایەتیی و گاڵتەجاڕیی
و ئەقڵسوکیی، خزمەتێکی بێ پایانی دەسەڵاتە خۆسەپێنەکان ئەکات،
تەنانەت خۆیان هانی کەسانێک ئەدەن لە دەرگای هۆشیاریی بدەن و
ڕەخنەی دەسەڵات پەخش بکەن ، بۆ ئەوەی یەکسەر ڕاگەیاندنی
پەشیمانیی بەدوادا بێت و پێکەنینەکەی هەمووان بە هۆشیاریی
بەردەوام بێ، بە جۆرێک هۆشیاریی ببێتە قێزەونترین و سوکترین
تێرمی ناو کۆمەڵگا، کە لە هەموو لایەکەوە گێژەڵوکەی پێکەنین
ڕایدماڵێ.
بیریارێکی وەک نەعوم چۆمسکی ئەڵێ : ئەگەر خەڵک وا لێبکەی سەرقاڵی
پەیدا کردنی پارو□ نانێک بن، کاتیان نامێنێ بۆ بیرکردنەوە،
توخنی ئازادی و گۆڕانکاریی ناکەون. باشترین ڕێگای مۆدێرن ب□
چەوساندنەوەی میللەتان، ب□ چەوساندنەوەی ڕاستەوخۆ نابی، چونکە
پەندێکی چینیی هەیە ئەڵێ : ئەگەر کۆمەڵێک مەڕ ڕاستەوخۆ
بچەوسێنیتەوە، لەناکاو هەموویان ئەبن بە گورگ. هەر بۆیە چۆمسکی
بەردەوام ئەبێ و ئەڵێ : بەڵکو باشترین ڕێگا بۆ کۆنتڕۆڵکردن و
دەستەمۆکردنی میللەت، ترساندنیانە لە برسێتیی و بێکاریی، گەڕانی
بەردەوامیانە بۆ پێداویستییەکانی ڕۆژانە هەتا تارمایی برسێتییان
لێ دوور بخاتەوە، پێویستە بەردەوام بۆ پارو□ نان بگەڕێن، بە

شوییک خباتی ئازادیی و دستخستنی کرامتیان بگ ب خباتی پارووی نان. سالهای سای ئابوقی ئابووریی لسر عراق ب نمون، مبست لی گینی عقییتی ئو هاووتییه عراقیی بوو ل هگیرسنری ششی 1920 دژی داگیرکران و خمایکردنی نوت ودرکردنی کمپانیا داگیرکانی نوت، ب هاووتییکی عراقی تنها خون و هیوا وخباتی ب ئوی پارووی نانکی دست بکو و ل برساندا نمر، ئیتر هر کمپانیایک بت و نوت و داهات و داهاتووی ووتک ببات، کشی ئوی عراقیی نیی.

جرج ئرول باس ل فلسفی دیکتاتران ئکات ، ئ : میللت وا لـــدکن برســـی ب، دوای ئو وا ل میللت تـــدگین ک برستیی قزا و قدر و ل چارنووس و ناوچاوانیاندا نوسراو، کردیکی ئزلیی و کس بی نیی دستکاریی و گانکاریی تدا بکات!

فانتز فانن، ئو پزیشک دروونییی سوپای فنسا ل سردمی داگیرکردن و جینسایدی خکی جزائیردا، هند دندیی سوپای ووـــاتکی ئبین ، لـــه پ یـــاخی ئب و ئچت نـــاو یـــزی ششگانـــی جزائیـــرو، ئ : دیکتاترکـــان ل هزارکـــان ناترسن، بکو لو ئترسن هزارکان ل هکاری هژار بوونکیان تبگن، بو جر دیکتاترکـــان ب داگیرکردنـــی نـــان و لاشی هژارکـــانو ناوســـتن و هدســـتن ب داگیرکردنـــی عق و بیرکردنویشـــیان، واتـــا وایـــان حـــای دکـــات ک هژاریـــی قزا و قدر و گوایی داگیرکران ئرککی ئاینیی و ئخلاقیی، ب گومان ئم وانی له ی پیاوای ئایین و سرک خکانو ل ناخی هژاراندا جگیر دکر، وک ئوی ئمان للاین خواو بیار درابی هژار بن، لاواز بن، برسی بن، پویستیش لسریان گوای و جبجکاری هموو ویست و داواکانی داگیرکرکانیان بن وک ئرککی ئاینیی ب پاراستنی بیر و باو و دستخستنی زامندیی خودا و بهشتی برین.

ئم دخ باستی دخی کوشتنی مرڤبوون ل ناخی مرڤکاندا، گینی میللت ب تارمایی . تارمـــاییک لبرچاویـــدا سامـــان و کرامت و هموو شتکی ل زوت ئکر، ئویش هیچ کاردانوو برگرییکی نیی و ..ل باشترین حاتدا ب چرپو ئ: دستک نتوانیت بیبیتو، ئب ماچی بکیت ..بکو خوا چاکی بکات و تاز ل دستی بندی خودادا نماو!

واتا ئبت کسکی داباو ل شش و ل برگری و ل نتو و ل مژوو، مرڤـــک ک ب داخو، هـــموو بنماکـــانی مرڤـــایتیی و ئینتیمـــا ل دســـت ددات، ئبـــت ب گیانـــداریک تنهـــا تماشـــای

بەردەمی خۆی دەکات و بە پارووە نانەک ئەگۆڕێت و لە بازنەیەکی بەتاڵدا ئەخولێتەوە.

-
-
-
-

بۆچی خوێندەواریی میدیایی؟-٣- نوێنەرایەتی و گێڕانەوە… میدیا چی بە ئێمە ناڵێت؟.. ئاراس سەعید

بەشی سێیەم

نوێنەرایەتی و گێڕانەوە… میدیا چی بە ئێمە ناڵێت؟

پڕۆسەی نوێنەرایەتیکردن لە زۆرینەی ڕەهای میدیادا پیشاندانی واقیعە بە شێوەیەکی تایبەت. بەو مانایەی کە میدیا، واقیع بە تەواوی وەک ئەوەی هەیە و ڕوویداوە ناگەیەنێت بە بینەر، بەڵکوو بە شێوەیەکی دیاریکراو دەیخەنە بەردەم بینەر.
مەرج نییە نواندنەوە بەو مانایە بێت کە میدیا دەیەوێت دژی واقیع مامەڵە بکات یان هەواڵێکی ناڕاست بە بینەر بگەیەنێت، بەڵکوو میدیاکان دەتوانن هەمان ئەو واقیعەی هەیە لە گۆشەنیگای جیاوازەوە بگەیەنین بە بینەر، بە شێوەیەک کە بۆچوونی میدیا ڕۆڵی هەبێت و ئامانجێکی دیاریکراو بپێکێت، بەو مەبەستەی بینەر ئەو تێڕوانینە تایبەتەی هەبێت کە میدیا دەیەوێت بە واقیع هەیبێت.
بۆ نموونە/ ئەگەر ڕۆژنامەنووسێک ناچاربکەین بەوێنەیەک شاری هەولێر نیشان بدات و، بە یەک ڕستە وەسفی شارەکە بکات، چۆن وەسفی دەکات؟ ڕەنگە بە گرتەیەکی ئیمپایەر وەکوو شارێکی مۆدێرن و بەگرتەیەکی قەڵا وەک شارێکی مێژوویی و بەگرتەیەک لە عەنکاوە وەک شاری پێکەوەژیان وەسفی بکات، بەڵام ئەگەر وێنەیەک لەگەڕەکێکی

هەژارنشینی پەراوێزی شارەکە پیشان بدات، لەوانەیە وەک شارێکی هەژارنشین و بێخزمەتگوزاری وەسفی بکات.

لەم نموونەیەدا ئەوەمان بۆ ڕووندەبێتەوە لەواقیعدا هەردوو وێنەکە هەولێرە و واقیعی نەگۆڕاوە، بەڵکوو نوێنەرایەتی و نواندنەوەی لە میدیادا گۆڕانکاری بەسەردا هاتووە.

میدیاکان بەوجۆرە واقیع دەنوێننەوە کە خۆیان دەیانەوێت. ئەوە میدیایە بڕیار دەدات کە چ وێنەیەک پیشانی کۆمەڵگای خۆمان یان کۆمەڵگاکانی تر ب□د□ن. تەنانەت دەتوانن کاریگەریان لەسەر بڕیاردانی بەرپرسانی وڵاتەکەمان هەبێت و لە ڕێگەی ئەو وێنانەی کە پیشانی دەدەن، هەروەها توانای ئەوەیان هەیە تێڕوانینەکانمان بۆ واقیع بگۆڕن. بە دڵنیای□وە وڵاتی ئێمە کەموکوڕیی خۆی هەیە، بەڵام ئەو وێنەیەی کە میدیاکان پیشانی دەدەن، هەندێکجار وەک خۆی نییە و دیوێکی نەگوتراوی هەیە کە میدیاکان بە ئێمەی ناڵێین.!

میدیا هەوڵی گۆڕینی تێڕوانینی بینەر دەدات بەو شێوەیەی کەخۆی دەیەوێت. ئەوان لە شەڕی گێڕانەوەدان، بەو مانایەیەی کە دەزگا میدیاییە جیاوازەکان لەگەڵ یەکتردا کێبڕکێ دەکەن بۆ ئەوەی ئەو گێڕانەوەیەی کە هەریەکەیان لەباری واقیعەوە هەیەتی، بەسەر گێڕان□کانی دیکەدا زاڵ بێت.

هەر جارێک بیر لە چەمکێک، کەسێک، یان گروپێک دەکەینەوە، یەکسەر ئەو چەشنە کۆنەپەرستییەی کە میدیا لەسەر ئەو چەمکە لە مێشکماندا دروستی کردووە، دێتە بەرچاومان و ئەم بیرکردنەوەش کاریگەری لەسەر حوکم و بڕیارەکانمان دەبێت.

با بەنموونەیەکی دیکە پرسەکە ڕوونبکەینەوە، کاتێک میدیاکان دەڵێن (پایتەختی □□ش□نبیری) چی بە مێشکتدا دێت؟ ئەمە چەشنە کۆنەپەرستانەیەکە کە میدیا لە مێشکی ئێمەدا دروستی کردووە، لە بنەمادا دانیشتوانی شارێک هەموویان تایبەتمەندییەکی دیاریکراویان نییە، بەڵام میدیا وای لێکردووین هەموو خەڵکی شاری سلێمانی بە خەسڵەتێکی دیاریکراوەوە وێنا بکەین، کە خەڵکی ئەو شارە هەموویان ڕۆشنبیرن. لەکاتێکدا ئەگەر سەردانی کتێبخانەی گشتی سلێمانی بکەین ڕەنگە ئاماری سەردانیکرانی خوێنەران زۆر لە سەردانیکرانی کتێبخانەی گشتی هەولێر و هەڵەبجە و قەزاکانی کوردستان کەمتر بێت.

ئەمە هێزی نواندنەوەی میدیایە کە ڕوانینێکی زەینی لای وەرگر درووست دەکات، تا بەوجۆرەی خۆی دەیەوێت واقیع ببینێت.

بەنموونەیەکی دیکە ئەمە پرسە زیاتر ڕووندەکەمەوە، ئەگەر میدیایەک بڵێیت: ئەم ئامێرە یان لە ئەمریکا دروستکراوە و ئەوی تریان لە چین دروستکراوە، تێڕوانینی ئێوە بۆ ئەم دوو بەرهەمە چی دەبێت؟ ئەوەی لە مێشکتدا دروست دەبێت، وێنایەکە کە میدیا دروستی کردووە.

لە ڕووی کوالیتییەوە، بەرھەمی کوالیتی بەرز و نزم لە ھەردوو وڵاتی ئەمریکا و چین ھەیە، ئەم چەشنە وێنا زیھینییە دەبنە ھۆی ئەوەی کە ھەندێک تێڕوانینمان ھەبێت سەبارەت بە بەرھەمەکانی ئەو وڵاتانە کە مەرج نییە درووست بن.

ماوییەتی…

گ□قاری زمان و زار.. ژمارە ١٧

[بۆ خوێندنەوەی ژمارە ١٧ی گ□قاری زمان و زار بە ئەلف و بێی کوردی کلیکی ئێر□ بکەن..]

[بۆ خوێندنەوەی ژمارە ١٧ی گ□قاری زمان و زار بە ئەلف و بێی لاتینی کلیکی ئێر□ بکەن..]

ZmanWzar17_SDownload
ZmanWzar17_LDownload

فرمێسکێ لە گوزەرگای مێژوودا.. فرەیدوونی موشیری.. و : نەژاد عزیز سورمێ

لەو ڕۆژەی
دەستی حەزرەتی (قابیل)
لە خوێنی حەزرەتی (ھابیل)دا سوور بوو..
لەو ڕۆژەی مناڵەکانی (ئادەم)
کاکڵی پڕ لە ئیمانی خوا
ژاری تاڵی دژمنایەتی
لە خوێن جۆشاندن

گەرچی (ئادەم)یش زیندوو بوو
ئادەمییەت مرد.

لەو ڕۆژەیدا (یوسف)
بە دەستی براکانییەوە خرایە بیر
لەو ڕۆژەی بە شەق و خوێن
شوورەی (چیــن)یان چێ کرد
ئینسانییەت مردبوو..

لە دوایشدا،
دونیا پڕ بوو لە ئینسان و
ئەو ئاشەیش هەر گەڕا و گەڕا
چەندین سەدە
بەسەر مەرگی (ئادەم) تێپەڕی
بە داخەوە
ئادەمییەت نەگەڕایەوە ..

ئەم چەرخەی ئێمە
ڕۆژگاری مەرگی ئینسانییەتە
سنگی دونیا
لە چاکەکاری خاڵییە
باسکردنی
ئازادی ،پاکی، مروەت، شێتییە
باسکردنی
مووسا، عیسا، محەمەد نابەجێیە
ئا ئەم چەرخەی ئێمە
چەرخی تیخێکی ئەستوورە.

من لە سیس بوونی چڵێ گوڵ
لە نیگای کچی مناڵێ بیمار
لە هاواری مەلێکی ناو قەفەس
لە خەمی مرۆڤێکی لە زنجیردا سندمکراو
تا وەختێ
جەللادەکەی لێی دەگەڕێ
فرمێسك لە چاو و
کینەم لە گەروودا ماوە
بە درێژایی ڕۆژگار،
ژارم لە پیاڵە و ژاری ماریش لە گێزە

بە مەرگی ئەو
چۆن باوەر بکەم ؟

قسە لە سەر سیس بوونی گەڵایێ نییە
وای ، ئەوە دارستانان دەکەنە بیابان
دەستی خوێنمژان
لەبەر چاوی خەڵکی دەشارنەوە..
هیچ گیاندارێ
بە گیاندارێکی دی ڕەوا نابینێ
ئەوەی ئەو نامەردانە
بە گیانی مرۆڤی دەکەن..

قسە لەسەر سیسبوونی گەڵایێ نییە
وای دابنێ
مەرگی مەلێکی ناو قەفەس
مەرگ نییە
وای دابنێ
چڵە گوڵێ لەم جیهانە شین نەبووە
وای دابنێ
دارستانەکان
لە ئەزەلەوە

بیابانی وشك و برنگ بوون..
لە ناو ئەو مرۆیانەی،
بەرگەی هەموو
کارەساتێکیان گرتووە
قسە لەسەر
مەرگی خۆشەویستییە
مەرگی عەشق
گفتوگۆ لەسەر مەرگی ئینسانییەتە.

‌

□□ □ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ ()
□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□□ . (*) لە کتێبی(راهیان
شعر امروز) کۆکردنەوەی داریوش شاهین کراوە بە کوردی.

کاتی خستنەڕووی مەرجەکانە.. دژوار عەبدولقادر

ئیسرائیل بۆ پاراستنی ئاسایشی نەتەوەیی خۆی بە پشتیوانی ئەمریکا و هێزەکانی دیکەی ڕۆژئاوا و لە بێدەنگی و پێخۆشبوونی بەشێکی وڵاتانی عەرەبی، هەردوو میلیشیای وابەستەی کۆماری ئیسلامی ئێرانی لە غەزە و لوبنان لە پەلوپۆ خست و گەڕاندووەتەوە قۆناغی گاگۆڵەی دوا تەمەن. هەنووکە شەڕەکە لەسەر حوسیەکانە، تا ل□ پەلوپۆیان بخات. ئەوەتە چەند ڕۆژێکە ئەمریکا باشی لێ هەڵپێچاون و بە گوفتار پێیان دەڵی خاک و خۆڵتان لە تورەگە دەکەم، ئەگەر لەو سەما□□ی خۆتان بە دوزەلەی ئێران بەردەوام بن، هەر ئەوەندەش نە، بە ئاشکرا بە ئێرانی گوت، هەر جووڵەیەکی حوسییەکان دژ بە ئەمریکا و هاوپەیمانانی، ئێران بەبەرپرسیار دەزانێ و بۆیان خراپ دەبێت.

لەم نێوەندە دەبێت عێراقیەکان لە کرۆکی پەیامەکان بگەن کە ناوە ناوە بەرپرسانی ئەمریکا ڕاستەخۆ پێیان ڕادەگەیەنن، ئەگەر ئەوە نەکەن کە دەیەوێ، لە دوای حوسییەکان نۆرەیان دێت، بە هاتنی نۆرەی ئەوانیش شەڕ دەگاتە سەر سنوورەکانی ئێران کە حەتمەن پڕیشکی ئەو شەڕە ئەویش دەگرێتەوە. هەن دەڵێن ئێرانییەکان زیرەکن و دەتوانن برینی خۆیان تیمار بکەن، ئەو تیمار کردنە هەروا بەو ئاسانییە بە دی نایەت، بەڵکو دەبێت دەستوورێکی نوێی بۆ بنووسرێتەوە و دەسەڵاتەکان دابەش بکرێن و واقیعیەتی پێکهاتەی ئێران ل□ بەرچاو بگیردرێت.

ڕاستە سەرۆکی ئەمریکا و زۆربەی تیمەکەی بە چاوی بازرگانی مامەڵە لەگەڵ ڕووداوەکان دەکەن کە ئەنجام هەر وابووە و هەر وادەبێت، بەڵام ئەگەر بازرگانیش بن، خۆ لەسایەی ئەو سیستمە کە ئەوان بە پەنجەشێری جەستەی ناوچەکە وەسفی دەکەن، بازرگانییەکەیان مەیسەر نابێت. واتە ل□ پێناو ئەو بازرگانییەی دەیخوازن، دەبێت نەخشەی ناوچەکە بگۆڕن، وەک ئەوەی سەرۆکوزیرانی ئیسرائیل ناوە ناوە پاتەی دەکاتەوە. یەکێک لەو کارێکتەرانەی ئامادەیە و جیهانیش قەرزاریەتی، گەلی کوردستانە، چ بەو غەدرەی لە ئەنجامی شەڕی یەکەمی جیهان لە جەستەیان دا، چ بەهۆی شەڕی تیرۆریستانی داعشەوە بەریکەوتووە. کەواتە سەرکردایەتی سیاسی کورد نابێت چیدیکە خۆی

بکاتە دینگەی ڕاگرتنی وڵاتێک کاتێک دەستی خۆی دەبینێ، بێجگە لەوەی کۆمەڵێک ناتۆرەت بۆ دروست دەکات، بە هەموو جۆرە چەکێک، تا بەچەکی برسیکردن ڕادەگات شەڕی دەکات و خاک و سامانی داگیر دەکات.
بۆیە لەو دەرفەتەی هاتووەتە پێش، دەخوازێت سەرکردایەتی سیاسی کوردستان بە یەکگرتوویی مەرجەکانی خۆی لەسەر مێزی بەرپرسانی عێراق دابنێت کە نایەوێ بەهۆی ڕەفتار و کرداری ملیشیایەک کە هیچ خێری بۆ عێراقی فیدراڵ نییە، خەڵک و ئەو پەیڕەوەی سیستمی عێراقی نوێی لەسەر بونیادنراوە، دووجاری داڕمان بێت و باشووری کوردستانی پێوە بسۆژێت، چونکە وەک گوتم ئەگەر ئەمڕۆ لەسەر مافەکانی نەیەتە وەڵام، سبەینێ هیچ سوودی نابات، نەخاسمە هەر لەسەردەمی سیستمی پاشایەتییەوە تا بە ئەمڕۆ دەگات، جۆرەها ئەزموونی لەگەڵ ئەو عەقڵیەتە هەیە و هەمووی لەگەڵیدا تاقیکردووەتەوە، تا رادەیەک ئەوە بۆ پارچەکانی دیکەش دروستە و نابات بە کزە بایەک ک□ ب□□نجامی باهۆزە گەورەکەیە، سنگی خۆیانی لێ بکەنەوە و بەناوی برایەتی خۆشحاڵی خۆیان نیشان بدەن، هاوکات لەوبارەوە ئەزموونیشیان هەیە، بۆیە کاتی خستنەڕووی مەرجەکانە، بەمانایەکی دیکە دەبێت ئەوە بە ڕاشکاوی لەگەڵ دۆستەکان بخرێنەڕوو، بەتایبەتی خۆشیان زۆرجار ئەگەر بۆ دڵدانەوەش بێت، ئەوەیان راگەیاندووە کە کورد باشترین دۆست و هاوپەیمانە؛ ئەوەس بەو مانایە دێت کە دەتوانێ بەرگری لە بەرژەوەندییەکانیان بکات.